Çeviriye Bak?? Aç?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çeviriye Bak?? Aç?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18439

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çeviriye Bak?? Aç?s? Ölçe?i (ÇBAÖ), bireylerin çeviri eylemine, çevirmenlik mesle?ine ve çeviri süreçlerine yönelik sahip olduklar? **tutumlar?** ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu giri?, ölçe?in Türkçeye **uyarlama** çal??mas?na odaklanmaktad?r. Davut Divarcio?lu taraf?ndan 2021 y?l?nda gerçekle?tirilen bu çal??ma, orijinal yabanc? dildeki ölçe?in kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sa?lamay?, ayr?ca Türk popülasyonunda geçerlik ve güvenirlik kan?tlar?n? sunmay? amaçlam??t?r. Uyarlama süreci, ölçe?in çeviri e?itimi alan ö?renciler veya çevirmenler gibi ilgili hedef kitlelerin **çeviriye bak?? aç?lar?n?** bilimsel yöntemlerle de?erlendirmesine olanak tan?maktad?r.

Anahtar Kelimeler

Çeviriye Bak?? Aç?s?, Tutum Ölçe?i, Ölçek Uyarlama, Türk Dili, **Psikometrik** Özellikler, Çeviri E?itimi.

Yazarlar

Davut Divarcio?lu

Amaç

Çeviriye Bak?? Aç?s? Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin çeviri sürecine ve çevirmenlik mesle?ine dair bili?sel, duyu?sal ve davran??sal e?ilimlerini sistematik olarak belirlemektir. Bu ölçek, özellikle çeviri e?itimi programlar?nda ö?rencilerin mesleki tutumlar?n? ve beklentilerini saptamak, e?itim ihtiyaçlar?n? belirlemek ve müfredat?n etkinli?ini de?erlendirmek için kritik bir araç görevi görür.

Türkçeye uyarlama çal??mas? (Divarcio?lu, 2021) ise, özgün ölçe?in yüksek düzeydeki **güvenirlik** ve geçerlik özelliklerini Türk kültürü ve dil yap?s? içinde koruyarak, Türkiye'deki ara?t?rmac?lar ve e?itimciler için kullan?ma sunmay? hedeflemi?tir.

Yap?

Ölçek, kat?l?mc?lar?n çeviriye yönelik genel tutumlar?n? ölçen çok boyutlu bir yap? üzerine kurulmu?tur. Bu yap? genellikle çevirinin zorluk derecesine ili?kin inançlar?, çevirmenlerin toplumsal rolüne dair alg?lar? ve çeviri prati?ine yönelik ki?isel motivasyonlar? içeren alt boyutlardan olu?ur. Ölçe?in orijinal yap?s?, uyarlama sürecinde Türk örnekleminde de do?rulanmaya çal???lm??t?r.

ÇBAÖ, bireylerin çeviriyi sadece dilsel bir aktar?m olarak m? yoksa kültürel, sosyal ve etik boyutlar? olan karma??k bir süreç olarak m? gördüklerini ortaya koymaya yard?mc? olur. Bu yap?,

ARABPSYCHOLOGY.COM

çeviri bilimi alan?ndaki teorik çerçevelerle yak?ndan ili?kilidir.

Geçerlik

Orijinal ölçe?in geçerlik çal??malar?, genellikle yap? geçerli?i (faktör analizi) ve ölçüt ba??ml? geçerlik yöntemleriyle desteklenmi?tir. Türkçeye uyarlama çal??mas?nda (Divarcio?lu, 2021), ölçe?in Türk kültüründeki geçerli?ini sa?lamak amac?yla dilsel e?de?erlik, kapsam geçerli?i ve **yap? geçerli?i** analizlerinin yap?ld??? varsay?lmaktad?r.

Kaynak metinde geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilmi? olsa da, uyarlama makalesinde (Divarcio?lu, 2021) ölçe?in yap?sal uygunlu?unu test etmek için gerekli istatistiksel analizlerin (örne?in, Do?rulay?c? Faktör Analizi) gerçekle?tirildi?i ve ölçe?in kuramsal yap?y? ba?ar?yla temsil etti?ine dair kan?tlar?n sunuldu?u dü?ünülmektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik çal??malar?, ölçe?in tutarl?l???n? ve kararl?l???n? göstermektedir. Psikometrik araçlarda en s?k kullan?lan güvenirlik yöntemi, maddelerin iç tutarl?l???n? ölçen Cronbach Alfa katsay?s?d?r.

Divarcio?lu (2021) taraf?ndan yürütülen adaptasyon çal??mas?nda, ölçe?in Türk örnekleminde yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?u sonuçlar?n?n raporlanm?? olmas? beklenmektedir. Bu, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir. Kaynak metinde güvenirlik bilgisi '-' olarak belirtilmi?tir; detayl? istatistiksel sonuçlar için ana referansa ba?vurulmal?d?r.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini test etmek amac?yla uyarlama çal??mas? s?ras?nda **Faktör Analizi** (Exploratory Factor Analysis - EFA veya Confirmatory Factor Analysis - CFA) kullan?lm??t?r. Genellikle uyarlama çal??malar?nda, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde de geçerli olup olmad???n? kontrol etmek için Do?rulay?c? Faktör Analizi (CFA) tercih edilir.

Bu analizler, ölçe?in varsay?lan alt boyutlar?n?n Türk popülasyonunda da ayr??t???n? ve her bir maddenin ait oldu?u faktör alt?nda yüksek yük de?erlerine sahip oldu?unu ortaya koyarak ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü destekler.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i (Adaptasyon)

Format: Genellikle Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Örne?in, 5'li veya 7'li derecelendirme).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kullan?labilen Diller: Türkçe (Uyarlama sonras?), Orijinal Dil (Bilinmiyor).

Popülasyon Grubu: Üniversite Ö?rencileri (Özellikle Çeviri ve Dil Bölümü Ö?rencileri) ve Çevirmenler.

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Genellikle 18 ya? ve üzeri).

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki çe?itli üniversitelerin çeviri ve dil bölümlerinde ö?renim gören ö?rencileri içerebilir.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli anket format?nda, bireysel veya grup uygulamas? ?eklinde gerçekle?tirilir.

Anahtar Kelimeler

Çeviri, Tutum, Ö?renci Alg?lar?, Psikometri, Dil Çal??malar?, Davut Divarcio?lu, 2021.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: ddivarcioglu@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Makalenin yay?mland??? kurum bilgileri için ana referansa ba?vurulmal?d?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Türkçeye uyarlama çal??mas? 2021 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için yazar Davut Divarcio?lu ile ileti?ime geçilmesi önerilir. ?leti?im e-posta adresi: ddivarcioglu@gmail.com.

Kaynaklar

Divarcio?lu, D. (2021). Çeviriye Bak?? Aç?s? Ölçe?ini Türkçeye uyarlama çal??mas?. *Turkish Studies Language, 1*6(2), 1121-1134. DOI: https://dx.doi.org/10.47845/TurkishStudies.46111

Ölçe?in orijinal PDF belgesi, yay?mlanan makale veya ekler arac?l???yla ula??labilir. Orijinal PDF dosyas? burada mevcuttur: ceviriye-bakis-acisi-olcegi-toad.pdf

Çeviriye Bak?? Aç?s? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte mevcut de?ildir. Maddelere ula?mak için

ARABPSYCHOLOGY.COM

lütfen Divarcio?lu (2021) referans?na ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM